

SİLMARİLLİON: OKUMA NOTLARI

Bu Ayın Okumaları:

- ☐ 4. Thingol ve Melian
- ☐ 5. Eldamar ve Eldalië Prensleri
- ☐ 6. Fëanor ve Melkor'un Serbest Bırakılması

4. Thingol ve Melian soruları:

- Melian'ı nasıl bir Maia olarak canlandırılıyorsunuz? Neden Orta-Dünya'da bulunuyor ve neden kalıyor?
- Bedenli olmayan bir ëala nasıl cisimleniyor? [Bunların bedenleri 'fanar', hröar değil. Etten kemikten değil. Ancak İstari'nin hröar'ı var etten kemikten. Melian'ınki nasıl?]
- Melian'ın Elwë üzerindeki etkisi, büyü mü rıza mı?

5. Eldamar ve Eldalië Prensleri soruları:

- Eldar'ın 3 hânesi için Valar ve Maiar'ın yaptıkları, karakterlerini değiştirip onları şımartmış olabilir mi?
- Bu esnada Noldor Valinor'da farkını nasıl ortaya koyuyor? Sizce bu nasıl bir fark: iyi/kötü?
- Sindar nasıl farklı? Ossë ve Uinen ile ilişkileri nasıl?
- Fëanor ve oğullarının karakterine dair neler îma ediliyor?

6. Fëanor ve Melkor'un Serbest Bırakılması soruları:

- Fëanor'u nasıl değerlendiriyorsunuz? Nasıl bir karakter ve alt-yaratıcı?
- Míriel'in ve kendisinin ölümü sonrasında Finwë'nin tavırlarını nasıl değerlendirirsiniz?
- Sizce Finwë yeniden evlenmeseydi Fëanor gerçekten farklı olur muydu?
- Melkor şifa bulabilir miydi - mümkün müdür? Doğasında var mı?
- Manwë'nin kötülüğü bilmemesini nasıl anlıyorsunuz ve değerlendirirsiniz?

BİR ALINTI

"[Melian] Tek bir kelime etmedi, fakat aşkla dolmuş olan Elwë, yanına gelip onun elini tuttu; tam o anda bir büyüye kapıldı ve geçen uzun yılların, üzerlerinde dönen yıldızlara göre hesaplanabildiği bir zaman boyunca orada öylece durdular; ve ağızlarından tek bir kelime çıkana kadar Nan Elmoth'un ağaçları uzadı ve karardı." (4. Thingol ve Melian'a Dair)
[Çeviri: B. Ündeğer]

Elf Adlandırmaları

1. Baba-adı (Doğumdan sonra baba tarafından verilir - ör. Curufinwë)
2. Anne-adı (Anne tarafından verilir. Kehânet/ileri görüş taşır - ör. Fëanor)
3. Seçili-adı (Kişinin aklı yettiğinde kendine seçtiği ad. Özel alanda)
4. Diğer Verili-ad (Edimlerinden dolayı herhangi kimse tarafından kendisine verilen -ör. Felagund)

[Morgoth's Ring, 'Part Three, II, Laws and Customs among the Eldar, s. 214-17.]

KİLİT ALINTI

"... eğer Finwë yaşadığı kayba göğüs gerse ve ulu oğluna babalık etmekle yetinse Fëanor'un eylemlerinin başka şekilde olacağı ve büyük bir şerrin engellenebileceği düşünülüyordu... Fakat İndis'in çocukları yüce ve ihtişamlıydılar; onların çocukları da öyle. Ve eğer onlar yaşamamış olsalardı Eldar'ın tarihi küçülürdü." (6. Fëanor ve Melkor'un Serbest Bırakılmasına Dair)
[Çeviri: B. Ündeğer]

THINGOL VE MELIAN

Melian, Lórien'de yaşayan bir Maia'dır. Güzel, bilgey ve büyülü şarkılarda yeteneklidir; bülbüller takip eder onu. Quendi'nin uyanmasından bir süre sonra, Valinor'dan ayrılır ve Orta-dünya'nın ormanlarında yaşar. Teleri'nin Efendisi Elwë, ilk kez Melian'ın şarkı söylediğini Nan Elmoth ormanında duyar ve üzerine bir tılsım düşer. Diğer her şeyi unutup ormana girer ve kaybolur. Orada Melian'ı görür ve hemen âşık olurlar.

Elwë ve Melian, sanki bir büyü'nün etkisindeymiş gibi yıllar boyunca kıpırdamadan dururlar ve Elwë, akrabaları arasında kayıp olarak kabul edilir. Kardeşi Olwë, Teleri Kralı olur ve o'nsuz ayrılırlar. Elwë Singollo, Melian ile kalır ve Beleriand'daki Eldar'ın Kralı olur - Sindar, Gri Elfler, Alacakaranlık Elfleri denir onlara. Elwë'ye Kral Gri Pelerin, Elu Thingol denir ve Melian onun kraliçesidir.

NOT: *Gil-galad'ın soyuna dair*

Silmarillion ile Orta-dünya Tarihi serisinde farklı anlatılar vardır. *The Peoples of Middle-earth* (12. kitap), XI, *Shibboleth of Fëanor*, ss. 349-351:

Christopher Tolkien, babasının daha sonraları değişiklik yaparak kesinkez Gil-galad'ı Orodreth'in oğlu ve böylece Finduilas'ın kardeşi olacak şekilde değiştirdiğini söylüyor. Orodreth'i de Angrod'un oğlu olarak belirliyor. Christopher burada, artık basılı *Silmarillion*'da değişiklik yapmanın mümkün olmadığını ekliyor (s. 351).

ELDAMAR VE ELDALIË PRENSLERİ

Aman'a Yapılan Yolculuk

Oromë, Vanyar ve Noldor'u Beleriand içinden geçirerek getirir. Ulmo bir ada'yı kökünden söker ve Elfleri Valinor'a getirmek için bir tekne gibi hareket ettirir. Adanın bir kısmı kopup geride kalır. Bu kısma Balar Adası denir.

Teleri

Teleri, Olwë'yi kralları olarak kabul eder ve Beleriand kıyılarının yakınında yaşarlar. Ossë ve Uinen ile dost olurlar ve onlardan denizcilik ilmi ile deniz müziği öğrenirler. Bir süre sonra Teleri'nin çoğu Valinor'a gitmeyi kabul eder ve Ulmo'nun adasıyla ayrılırlar. Ossë'nin ricası üzerine Ulmo, Teleri'nin adasını Valinor kıyılarının hemen açıklarına demirler ve oraya Tol Eressëa denir - Yalnız Ada. Bu esnada Teleri'nin konuştuğu dil, Vanyar ve Noldor'un konuştukları dilden ayrılır.

Telerinin Orta-dünya'da kalanlarına Falathrim denir, Falas'ın Elfleri. Gemi Yapımcısı Círdan, Efendileridir. Elwë'nin dostları Orta-dünya'yı terk etmezler ve onlara Eglath denir, Terk Edilmiş Halk.

Valinor'da Bir Yuva

Valinor'da Vanyar ve Noldor'a bir yuva verilir. Yıldızları özlerler; bundan dolayı Valar, Pelóri'nin orta yerinde bir boşluk alan oluşturup Túna adında bir tepe yaratır, Elflerin üzerinde yıldızları görebileceği.

Túna'nın tepesinde elflerin şehri inşa edilir: Tirion. Burada Vanyar ve Noldor dostluk içinde yaşar. Manwë ve Varda en çok Vanyarı sever ("Güzel Elfler" olarak anılırlar); Aulë ise en çok Noldor'u sever. Bu zamanlarda Noldor ilk defa dünyanın cevherlerini keşfeder ve böylece tüm Valinor'u zenginleştirirler.

FĒANOR VE MELKOR'UN SERBEST BIRAKILMASI

Bu bölümün başında Eldar'ın üç soyu da Valinor'da birlikte yaşamaktadır. Noldor'un ilk defa harfleri geliştirmesi de bu zamanda olmuştur.

Fëanor'un Gelişi

Finwë, Míriel ile evlenir ve oğulları Fëanor doğar. Ancak Fëanor'un doğumundan sonra Míriel zayıflar ve yaşamaya devam edemez. Dinlenmek için Lórien'e gider ve ruhu bedeninden ayrılıp Mandos Salonlarına gider. Finwë, eşinin kaybı sebebiyle üzülür. Fëanor hızla büyür ve Noldor'un zekâsı en keskin ve el becerisinde en yetenekli olanıdır. Fëanor, kendi adını taşıyan harfleri (Fëanor harfleri) tasarlar ve değerli taşların nasıl yapılacağını ilk keşfeden kişi olur. Fëanor, Nerdanel ile evlidir.

Aman'daki Eldar

Nihâyetinde, Tol Eressëa'daki Teleri, Aman'a gitmek ister. Ulmo, Ossë'yi onlara gönderir ve o da, Valinor kıyılarına kadar seyahat edebilmeleri için onlara gemi inşa etme zanaatını öğretir.

Vanyar, Noldor'dan ayrılır:

Vanyar, Tirion'dan ayrılır ve Manwë'nin dağında yaşamaya başlarlar veya Valinor'un ovalarında ve ormanlarında.

Finwë, Tirion'un kralı; Olwë, Alqualondë'de kraldı; ve Ingwë, tüm Elflerin yüce kralıydı.

Finwë'nin Oğulları

Finwë ikinci bir eş ile evlenir, İndis. İki çocukları olur: Fingolfin ve Finarfin. Fëanor, babasının evlenmesinden memnun değildir ve üvey annesi veya yarı kardeşlerine karşı da çok az sevgisi vardır.

Melkor'un Serbest Bırakılması

Hapishanedeki üç çağını tamamlamasının ardından Melkor, Valar'ın önünde af diler. Manwë onu bağışlar, ancak Melkor'un Valmar'ın kapıları içerisinde kalmasına hükmedilir. Bir süre sonra Melkor'un ayrılabilmesine ve serbestçe gezmesine izin verilir. Melkor Eldar'dan nefret etmektedir ve bu yüzden onlara sevgi gösteriyormuş gibi yapar, arkadaşlıklarını kazanmaya çalışır ve düşüşlerini tasarlar. Özellikle Noldor'u hedef alır.

Finwë'nin Aile Ağacı

Finwë, Noldorun Kralıdır. Finwë'nin oğulları ise Fëanor, Fingolfin ve Finarfin'dir. Fëanor'un annesi Míriel'dir; Fingolfin ve Finarfin'in annesi ise, Finwë'nin Míriel'in ölümünden sonra evlendiği İndis'tir.

Fëanor'un yedi oğlu: Maedhros, Maglor, Celegorm, Caranthir, Curufin, Amrod ve Amras

Fingolfin'in çocukları: Fingon, Turgon, Aredhel ve Argon

Finarfin'in çocukları: Finrod, Angrod, Aegnor ve Galadriel. [Bkz. Gil-galad'ın soyu için en sona bakınız]

*Bölüm özetleri "Tea with Tolkien"nin** (Kaitlyn Facista) Silmarillion Okur Rehberi'nin*** Türkçe çevirisinden aktarılmıştır.

**IG & X: @teawithtolkien

*** Silmarillion Okur Rehberi, <https://www.teawithtolkien.com/> web sitesinden indirilebilecek çeşitli ÜCRETSİZ kaynaklardan biridir.

Ağaç zamanları*	Ağaç X Güneş zamanları*	İlk Elf ayrılışındaki boy sayıları**
12 saat = 1 gün 1000 gün = 1 yıl 100 yıl = 1 çağ	1 Ağaç saati = 7 Güneş saati 1 A günü = (7x12) 84 G saati 1 A yılı = (7x12000) 85000 G saati 1 A yılı = 9,582 G yılı	1) Minyar 14: Avari 0 Eldar 14 2) Tatyar 56: Avari 28 Eldar 28 3) Nelyar 74: Avari 28 Eldar 46 > Amanyar Teleri 20; Sindar & Nandor 26
*Morgoth's Ring (The History of Middle Earth 10), s. 59		**The War of The Jewels (The History of M.E. 11), s. 381.

AMAN KAYITLARI (AĞAÇ YILLARINA GÖRE)	
1,050	Elflerin Cuiviénen'de uyanması
1,105	Cuiviénen'den ayrılış. Elflerde ilk ayrılma
1,115	1,115 İkinci ayrılma. Hithaeglin'in (Dumanlı Dağlar) doğusunda Teleri'den ayrılan Nandor
1,130	Elwë ile Melian'ın karşılaşp transa girişleri
1,132-33	Vanyar ve Noldor'un Tol Eressëa üstünden Valinor'a geçişi
1,140	Vanyar ve Noldor'un Tirion'u kurmaları
1,150	Olwë ve Teleri'nin Tol Eressëa ile Eldamar Körfezi'ne gelişleri
1,161	Teleri'nin Tol Eressëa'dan Valinor'a gelişleri
1,152	Elwë ve Melian'ın transtan uyanışı
1,165	Vanyar'ın Tirion'dan ayrılışı
1,169	Fëanor'un doğumu
1,185	Finwë'nin yeniden evlenmesi
1,190 - 1,230	Fingolfin'in - Finarfin'in doğumları
1,400 - 1,410	Melkor'un serbest bırakılması - Melkor'un serbestçe gezinmeye başlaması
*Morgoth's Ring (The History of Middle Earth 10), Annals of Aman [Aman Kayıtları] & Tolkien Gateway: Timeline/First Age	

ÇEVİRİ YANLIŞLARI & ÖNERİLERİ*	
FËANOR VE MELKOR'UN SERBEST BIRAKILMASI: İTHAKI	ÖNERİLEN ÇEVİRİ
"Babasının düğünü hiç de hoş karşılamadı Fëanor" (s. 145)	"Babasının evlenmesini hoş karşılamadı Fëanor"
Melkor'a dair: "Esas Vanyar şüphelendiriyordu onu, çünkü Ağaçların ışığında yaşıyorlardı ve hallerinden pek memnunlardı" (s. 147)	"Vanyar onu [Melkor'u] ciddi şüphe ile karşıladı"
*İthaki Yayınlarının 'beyaz kapaklı' Silmarillion baskısındaki Türkçe çeviri yanlışları baz alınmıştır. Yanlış kelime, terim veyahut bilgiler özellikle renklendirilmiştir.	